

Poznámky k prezentaci (krátké představení)

1) „Posviťme si na břemena“

2) Muskuloskeletární poruchy (MSD) jsou pro Evropskou unii prioritou. Cílem lisabonské strategie bylo nejenom dosažení míry zaměstnanosti 70 % do roku 2010, ale také vytvoření vyššího počtu a lepších pracovních míst v Evropě. Řešení problematiky muskuloskeletárních poruch, které jsou v Evropě největším problémem souvisejícím s prací, by přispělo k dosažení tohoto cíle. MSD jsou v rámci strategií Společenství pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci označeny za prioritu.

Ze statistik Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (4. průzkum pracovních podmínek v Evropě z roku 2005) vyplývá, že *téměř 24 % pracovníků z 25 členských států EU uvedlo, že trpí bolestmi zad a 22 % si stěžuje na bolesti svalů. Obě onemocnění se vyskytují častěji v nových členských státech, kde bolestmi zad trpí 39 % pracovníků a bolestmi svalů 36 %*. Přibližně 62 % pracovníků je čtvrtinu pracovní doby nebo více vystaveno opakovaným pohybům ruky a paže, 46 % je vystaveno bolestivým nebo únavným polohám a 35 % nosí nebo přemísťuje těžká břemena.

3) MSD souvisejícími s prací jsou postižení tělesných soustav, například svalů, kloubů, šlach, vazů a nervů a lokálních částí krevního oběhového systému, které způsobuje nebo zhoršuje převážně práce a působení bezprostředního prostředí, v němž je práce vykonávána.

Tyto poruchy postihují hlavně záda, krk, ramena a horní končetiny, ale mohou se týkat i dolních končetin. Některé MSD, např. syndrom karpálního tunelu v zápěstí, jsou pojmenovány na základě svých dobře definovaných symptomů. Jiné muskuloskeletární poruchy nejsou specifikované, protože u nich dochází k bolesti nebo nepříjemným pocitům bez jakýchkoliv známek konkrétní poruchy.

Většina MSD souvisejících s prací jsou kumulativní poruchy vyvolané opakovaným vystavením vysoké či nízké zátěži po delší dobu. MSD však mohou být také akutní úrazy, jako jsou zlomeniny, k nimž dojde při nehodě.

Rizikové faktory mohou působit samostatně, působí-li jich však více najednou, riziko rozvinutí MSD se zvyšuje. Faktory lze rozdělit do tří skupin: fyzikální, organizační a psychosociální a faktory individuální.

Příklady těchto rizik:

- fyzikální – síla, opakované pohyby, vibrace, nepřírozené polohy,
- organizační – nízká míra samostatnosti / malé pracovní uspokojení, monotónní práce ve vysokém tempu,
- individuální – prodělaná onemocnění a úrazy, fyzické schopnosti, věk.

4) Kampaň „Posviťme si na břemena“ je kampaní Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na rok 2007 se zaměřením na řešení problematiky muskuloskeletárních poruch na pracovišti. Tuto kampaň podporují předsednictví EU, zastávané v roce 2007 Německem a Portugalskem, Evropský parlament, Evropská komise i evropští sociální partneři. Kampaň „Posviťme si na břemena“ vyvrcholí Evropským týdnem pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve dnech 22. až 26. října 2007.

Evropské kampaně probíhají od roku 2000 jako každoroční série akcí na podporu zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti. Kampaň má pět strategických

cílů: zvyšování povědomí, poskytování informací, zavádění a poskytování přístupu ke zdrojům, podporování činností, které mají dopad na pracoviště, a odhalování a uznávání správné praxe. MSD byly také předmětem první evropské kampaně v roce 2000 nazvané „Ukažme záda MSD“.

5) Kampaň „Posviťme si na břemena“ podporuje integrovaný systém řízení v rámci řešení problematiky MSD, jenž zahrnuje jak prevenci muskuloskeletárních poruch, tak udržení pracovníků s MSD v práci. Zdůrazňuje to koncept „zvládnání zátěže“, který zahrnuje jak veškerou zátěž na organismus, tak i přenášená břemena. Ke zvýšení zatížení může přispět, mimo jiné, stres, práce v chladu a pracovní tempo. Je tedy důležité vyhodnotit všechna rizika vedoucí ke vzniku MSD a komplexně je řešit.

Cílem evropské kampaně je tedy udržení a rehabilitace pracovníků, kteří MSD trpí, a jejich opětovné zapojení do pracovního procesu. Zvláště důležitá je úloha sociální a organizační podpory, která zaměstnancům s rozvinutou MSD umožňuje návrat do práce a následně si i zaměstnání udržet.

6) Řešení problematiky MSD je společnou odpovědností nás všech: zaměstnavatelů, pracovníků a zástupců zaměstnanců pro BOZP, vlád, orgánů působících v oblasti BOZP i politických činitelů.

Zaměstnavatelé mají ze zákona povinnost vyhodnocovat rizika na pracovišti a jednat tak, aby zajistili bezpečnost a zdraví pracovníků. Ovšem měli by být aktivnější a nejenom plnit povinnosti vyplývající z právních předpisů. Zaměstnavatelé by měli jít příkladem a prokazovat opravdovou angažovanost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Je to ve vlastním zájmu zaměstnavatele: dobré řízení ochrany zdraví při práci je přínosné i pro samotné podniky a je to znakem dobře fungující organizace.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ovšem není jen záležitostí zaměstnavatele – pracovníci jsou také zodpovědní za spolupráci se svým zaměstnavatelem, aby chránili sebe i své kolegy. Zapojení pracovníků je při řešení rizik na pracovišti velice důležité – oni znají své pracoviště lépe než kdokoli jiný. Pracovníci by měli být informováni a školeni v oblasti MSD, aby věděli, jak se vyhnout určitým nebezpečím a rizikům.

Důležité role zde hrají zástupci zaměstnanců pro BOZP, orgány působící v oblasti BOZP i političtí činitelé.

7) Chcete-li se dozvědět více o kampani „Posviťme si na břemena“, navštivte internetové stránky agentury: <http://ew2007.osha.europa.eu>, chcete-li se dozvědět více o MSD, navštivte stránky: <http://osha.europa.eu/msds>